

31. Budapest, V. Váci utca 25.

(KÖH 15609)

Kk, Kú, Ú

2013. január 21–23-án végeztünk régészeti szakfelügyeletet a lelőhelyen a beruházó megbízásából. A jelzett épület földszintjén és pincéiben végeztek átalakítási munkálatokat, földmunkára azonban csak egy helyen, a pince DNy-i sarkában került sor. Itt az újonnan létesítendő lifthez aknát készítették.

Már a burkolat felbontása után egy É–D-i irányú fal került elő, amelyet a jelenlegi ház alapfalának építésekor átbontottak. A kőből-téglából épített fal (amely a korábban itt állt, 18. században épített ház alapfala volt) ráhúzódtott egy korábbi, agyagba rakott kövekből készült falazat csonkjára. Mellette 16–17. századi leletanyagot (főként kályhaszem- és kályhacsempe töredékeket) tartalmazó rétegeket találtunk. A fal szétbontásakor derült ki, hogy igen sok másodlagosan felhasznált kőanyagot (pl. vörösmárvány töredékeket, nagy méretű küszöbkövet, nyíláskeret darabját) építettek bele. A mai pincszinttől mintegy -140 cm mélységben már a bolygatatlan sárga homokos, majd sóderos altalaj következett.

KOVÁCS ESZTER

32. Budapest, XI. Sopron út, Duna-parti őskori telepek és az albertfalvai kat. tábor

(KÖH 43199, 66802)

R, B

A Budapesti Történeti Múzeum 2013. május 30-tól régészeti szakfelügyeleti munkát látott el a Sopron út 60. (hrsz. 3852/3) sz. alatti 6001 m² nagyságú területen, ahol élelmiszer-áruház épül.

Az áruház épülete egy meglévő épület felhasználásával kerül kialakításra, ettől K-re egy csak részben fedett területen a bontási munkákat követően parkoló kialakítását tervezte a beruházó.

A telek K-i felén, az áruházat K-ről és D-ről övező terület-sávban végzett földmunkák intenzív újkori bolygatást mutatnak, itt régészeti jelenségek a beruházással érintett szinten nem kerültek elő. A telek Ny-i felén, kb. 1500 m²-nyi, gépkocsi parkolóknak kialakítandó területre azonban a gépi munkák során 60–100 cm mélységben régészeti jelenségek kerültek napvilágra. Azok bontását 2013. június 10–21. között minősített szakfelügyelet keretében végeztük el, a parkoló, két reklámtábla alapozás és egy olajfogó műtárgy helyén, mindösszesen 1642 m² területen.

170 stratigráfiai egység (SE), köztük 64 régészeti objektum került feltárássra. Két DNy–ÉK-i tájolású csontvázas sír a középső rézkori ludanicei csoport időszakára tehető. A kora bronzkori Harangedény–Csepel-csoport településrészéhez tartozott egy csónak alakú cölöpvázás épület és néhány gödörobjektum. A jelenségek túlnyomó része az urnamezős kultúra korai fázisára tehető település részét képezték. A gazdag leletanyagot adó gödrök közül kiemelendő a deszka- és áglenyomatos faltapasztásdarabokat, nagy mennyiségű edénytöredéket és egy medve szemfogából készült amulettet tartalmazó beásás.

A feltárás jelentősége elsősorban a kora bronzkori háztípusokkal összefüggő eredmények és a korai urnamezős kultúra Budapest környéki belső kronológiájának pontosítása mellett topográfiai természetűek, hiszen korábban nem ismert középső rézkori temetkezési hely részlete is előkerült.

A 15 műanyag rekesznyi leletanyag a BTM Aquincumi Múzeumába került, ahol tisztítását, restaurálását megkezdjük.

SZILAS GÁBOR

33. Budapest, XIII. Margitsziget,

Premontrei kápolna

(KÖH 15223, 66508)

B, Kö

2013. április 2–4. között végeztünk régészeti megfigyelést a Szent Mihály templomtól ÉK-re, a 23800/2 hrsz.-ú területen. Egy film forgatásához egy kb. 250×110 cm alapterületű, 120 cm mély gödröt ástak. Már a felső, gyökerekkel erősen bolygatott rétegből kerültek elő középkori kerámiatöredékek. A bontás során a munkagödör ÉNy-i sarkában egy középkori beásás kis részletét találtuk. Ez a beásás vágott egy tömött, világosbarna réteget, amelyben bronzkori leletanyag volt. Ez alatt, szintén a Ny-i részen egy kora bronzkori gödröt tártunk fel, amelyből nagy mennyiségben kerámiatöredékek és állatsontotok kerültek elő.

KOVÁCS ESZTER – SZILAS GÁBOR

34. Budapest, XIII. Szabolcs utcai kórház

(KÖH 85709)

Ó, LT, A

2013. október 16–17-én a Nemzeti Örökségvédelmi Központ (továbbiakban NÖK) megbízásából a tervezett Múzeumi Fejlesztés Szabolcs utcai beruházáshoz kapcsolódóan a Budapesti Történeti Múzeum a Szabolcs utca 33–35. sz. alatt, a 28049 és a 28056 hrsz.-ú telkeken, 11 500 m²-nyi beruházással érintett területen, 119 m²-en végezte el a régészeti próbafeltárást. A NÖK által, a terepviszonyokhoz igazodva és a rendelkezésre álló közműterkép adatainak figyelembevételével kitűzött 12 szondaárok megkutatása során az alábbi eredmények születtek.

1., 2., 4., 9., 11. szonda: közműfedettség miatt újkori feltöltés alatt nem mélyíthető, altalaj feltételezett szintjét nem értük el.

3. szonda: a meglévő betonburkolat miatt nem nyitható meg.

5., 8. szonda: a területén lévő fák miatt nem nyitható meg.

6. szonda: bolygatatlan rétegsort tapasztaltunk: 30 cm humusz alatt sárga homokos altalaj mutatkozott. Az árokban egy avar kori földbevált objektumot (ház?) tártunk fel, mely DK-i irányban a szelvényfal alá húzódik. ÉNy-i oldalába kemencét vájtak, platnija nem volt. Leletanyaga kerámia, kő, kőeszköz, patics, állatsont, az objektum betöltéséből másodlagosan kelta cserepek is előkerültek.

7. szonda: lokálisan bolygatott árok, ÉK-i fele nem volt megnyitható, DNy-i részén 35 cm feltöltés alatt a 6. szondában tapasztaltakhoz hasonló rétegsor volt tapasztalható, régészeti jelenség nem került elő.

10. szonda: újkori bolygatás miatt a szelvényt nem tudtuk megnyitni

12. szonda: csak ÉNy-i felében tudtunk mélyíteni, itt a következő rétegsort tapasztaltuk: 50 cm újkori, 40 cm őskori kerámiatöredékeket tartalmazó újkorral vegyes homokos feltöltés alatt egy homokos humuszréteg, majd az altalaj következett.

A próbafeltárás során bebizonyosodott, hogy a szóban forgó területen, vagy annak egy részén többperiódusú régészeti lelőhely húzódik. A 6. szonda területén avar kori településrészlet került feltárássra szórványos kelta leletanyaggal keveredve. A 7. szonda területén, bár régészeti jelenség nem került elő, a 6. árokkal azonos rétegvizonyok miatt egy kevésbé bolygatott területrészként lokalizálhatjuk. Az e szelvényektől Ny-ra elterülő térbeton parkoló területén nagy valószínűséggel várható a lelőhely előkerülése.

A 3., 5., 8., 10. meg nem nyitható, és az 1., 2., 4., 9., 11. közműfedettség miatt csak részlegesen megnyitott árok területén nem állapítható meg a lelőhely kiterjedése.